

ת"פ 31589/11/18 - מדינת ישראל נגד חליל ג'יריס

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ת"פ 31589-11-18

כבוד הנשיא מירון שוורץ

לפני:
המאשימה

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד ישראל שניידרמן

-
הנאשם

חליל ג'יריס
ע"י ב"כ: עו"ד האני ברבארה

גזר דין

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס עבירה של העסקת עובדים וזאת ללא רישיון לעסוק כקבלן נותן שירות כהגדרתו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996 (להלן: **החוק**).
2. כתב האישום מייחס לנאשם 12 יחידות עבירה לפי הוראות סעיפים 10א(א), ו-20(ב1) לחוק. התקופה הרלוונטית לכתב האישום בה עסק הנאשם ללא רישיון כאמור בהתאם לחוק, היתה בחודשים ינואר 2016 ועד אוגוסט 2016.
3. בתשובתו לכתב האישום כפר הנאשם בעבירות המיוחסות לו.
4. במסגרת הליך ההוכחות התקיימו מספר ישיבות אשר הוקלטו ובהמשך תומללו. ביום 14.7.2020 וביום 14.9.2020 נשמעו עדי המאשימה וביום 8.11.2020 נשמעה עדותו של הנאשם ועד נוסף מטעמו.
5. בהכרעת הדין מיום 22.7.2021, נקבע כי הנאשם העסיק עובדות במסגרת שירותי הניקיון אותם סיפק, מבלי שהיה בידו רישיון לעסוק כקבלן שירות. הנאשם הורשע בעבירה שעניינה איסור עיסוק כקבלן שירות ללא רישיון עבירה לפי סעיפים 10א(א) ו-20(ב1) לחוק.

טענות הצדדים בתמצית

6. **המאשימה** טענה כי מדובר בהעסקה של 12 עובדים. לטענתה, הנאשם עבר 12 יחידות עבירה. המאשימה מפנה לכך שהחוק אשר עוסק בקבלן שירות שהוא קבלן שעוסק בין היתר, בתחום הניקיון,

המחייב בקבלת רישיון מאת השר. משמעות הרישיון, בין היתר, העמדת ערובה כספית על מנת להגן על העובדים במקרים בהם הקבלנים לא מסוגלים לשלם שכר או לשלם זכויות סוציאליות.

המאשימה מפנה לפסיקה ומציינת כי על גזר הדין חל תיקון 113 לחוק העונשין שמתייחס להבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה. במהלך קביעת העונש ביה"ד התבקש להתייחס לענישה הנהוגה במקרים דומים וכן לקביעה האם מדובר באירוע אחד או במספר אירועים.

ביחס לענישה הנהוגה מפנה המאשימה לפסיקת בתי הדין האזוריים בהם מתחמי הענישה בעבירות דומות נקבעו למתחמי ענישה שנעו בין 30% - 60% ומבקשת לקבוע כי מתחם הענישה בעניינו יקבע בין 60% ברף התחתון ל- 80% ברף העליון ולהכפיל קנס עונש מקסימאלי (29,200 ₪) על מספר עבירות, כאשר הטווח באחוזים שצינו במספרים הנומינליים נעים בין 206,000 ₪ ל- 276,000 ₪ (כך טענה המאשימה לפרוטוקול במסגרת תיקון טיעוניה בעל פה - בעמוד 39 לפרוטוקול שורות 18-20).

המאשימה סבורה כי במקרה דנן אין נסיבות מיוחדות שמאפשרות לחרוג ממתחם הענישה לקולא. נוסף לעונש הכספי, המאשימה מבקשת שהנאשם יתחייב להימנע מביצוע עבירה דומה למשך 3 שנים וזאת עפ"י סעיף 72 (ב) לחוק העונשין, כאשר לצד ההתחייבות יעמוד או ייקבע הסכום בשיעור העונש המקסימאלי שנקבע בחוק.

7. **הנאשם** טוען כי ביה"ד הרשיעו בעבירה אחת לפי סעיף 10א(א) ו-20(ב1) לחוק - בעבירה של עיסוק כקבלן שירות ללא רישיון. הנאשם סבור כי בהינתן כך שביה"ד בסופו של יום הרשיעו בעבירה אחת לא ניתן לבוא ולבקש מביה"ד לגזור את דינו ביחס ל 12 יחידות עבירות שלא הוכחו ואף לא הורשע בגינן.

לטענתו, בהתאם להלכה הפסוקה מדובר ב"מעשה אחד". כך טוען במסגרת טיעונו שנשמעו בע"פ:

"המבחן הראשון הוא המבחן הצורני עובדתי...עצם זה שלא פורט בכתב האישום המעשים או העבודות שכל עובדת ביצעה ולא הוכיחו את העובדות האלה בביה"ד, אז אין לנו אלא להסתמך על כך ולקבוע שמדובר במעשה אחד.

המבחן השני הוא המהותי מוסרי, שהוא בוחן למעשה באם ישנם מעשים נפרדים ובאם יש לכל מעשה אינטרס נפרד שעל בית הדין להגן עליו. ... אין מדובר בשרשרת של מעשים או מעשים שניתן להפריד... כך שיש לקבוע לצורך קביעת העונש שמדובר בעבירה אחת..." (עמוד 37 לפרוטוקול שורות 7 - 22).

ובאשר לערך החברתי שנפגע טוען הנאשם כי בתיק זה לא נשמעה טענה במהלך שמיעת העדויות לפיה זכויותיהן של העובדות נפגעו ולו במקצת.

לגבי מדיניות הענישה - הנאשם מציין כי פנה למשרד התמ"ת לקבלת רישיון מה שמלמד על כך שביקש לפעול כחוק אך **"לא מצא תשובה ברורה"** ויש להתחשב בעובדה זו **"... לקולא על כך שלא הייתה כוונה מיוחדת, אלא בתום לב אחרי שלא קיבל מענה ממשרד התמ"ת ולא הייתה לו תשובה ברורה וחד משמעית"** (עמוד 38 לפרוטוקול שורות 15-18).

כך גם מוסיף וטוען כי בסופו של יום הוא קיבל רישיון לפעול כקבלן שירות מחודש 06/2021 (ט'1) ובאשר לנסיבותיו האישיות ציין כי הוא נשוי ואב ל-2 בנות, הבת הגדולה התחילה לימודיה באוניברסיטה בחו"ל ועליו לממן אותה, כמו כן, בתקופת הקורונה עבודתו **"ירדה פלאים כי אנשים פחדו והמשרדים סגורים ואנשים פחדו להעסיק עובדים"** (עמוד 39 לפרוטוקול שורות 2-3). עוד טען הנאשם כי הוא נעדר עבר פלילי, הנו אדם נורמטיבי, הדואג לפעול לפי החוק.

זאת ועוד, מפנה הנאשם לשיקול נוסף ל"קולא" והוא חלופי הזמן. מדובר בעבירה משנת 2016, כתב האישום הוגש בסוף שנת 2018 וכעת אנו בסוף שנת 2021. בכל התקופה הזו טוען כי **"הוא לא הסתבך בשום עבירה"** (עמוד 39 לפרוטוקול שורות 7-8) ומבקש שלא להחמיר עמו. לטענתו, ניתן לראות בהוצאת הרישיון כהליך של שיקום, מה שלמעשה מונע ממנו לבצע עבירות דומות בעתיד כיוון שהוא פועל לפי רישיון שיחודש ללא בעיה.

דין והכרעה

8. חוק העסקת עובדים ע"י קבלני כוח אדם ביקש להסדיר את העסקתם של עובדים במגזרים בהם קיימת ניידות גבוהה, על מנת שלא ינוצלו על דרך קיפוח זכויותיהם, כדוגמת שכר הולם ותשלום תנאים סוציאליים נאותים. לצורך כך, קובע החוק כי קבלן כוח אדם/שירות יחויב ברישיון לצורך עיסוקו בתחום זה.

9. החוק בא אם כן, להבטיח את זכויות העובד המועסק על ידי קבלן כוח אדם/שירות ורווחתו, באמצעות הדרישה ממבקש הרישיון להוכיח את כשירותו המקצועית לניהול עסק מסוג זה וכן להעמיד ערבות בנקאית או ערובה מתאימה אחרת למילוי חובותיו כלפי עובדיו. ביהמ"ש העליון נדרש לסוגיה בבג"צ 450/97 **תנופה שירותי כוח אדם ואחזקות בע"מ נ' אלי ישי שר העבודה והרווחה**, [פורסם בנבו] מיום 27.5.1998, תוך שהוא קובע כי החוק בא להבטיח את זכויות העובד ואת רווחתו, מתוך ההבנה כי קיים שוני מהותי בין דפוס העסקה ישיר, לבין דפוס העסקה באמצעות קבלן כוח אדם.

10. סעיף העבירה והעונש בצידה, המיוחסים לנאשם:

סעיף 10 א(א) אשר כותרתו "רישוי קבלני שירות", קובע כך:

"10א. (א) הוראות סעיפים 2 עד 9 והוראות פרק ד', ובכלל זה סמכות השר להתקין תקנות לפי סעיפים 2(ד), 3(א)2(2) ו-4(ב), יחולו לגבי קבלן שירות, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה..

סעיף 10א(א) כאמור מפנה לסעיף 2 לחוק, הקובע כך:

"2(א) לא יעסוק אדם כקבלן כוח אדם אלא אם כן הוא בעל רשיון לכך מאת השר ועל פי תנאי הרשיון".

וסעיף 20 (ב1) לחוק, כותרתו "עונשין", קובע כך:

" 20(ב1) קבלן שירות העובר על הוראות סעיף 2(א), כפי שהוחל בסעיף 10א(א), דינו - מאסר שישה חודשים".

ובהתאם, סעיף 61 לחוק העונשין תשל"ז-1977, שעניינו ב"שיעור הקנסות" קובע כך:

"61 (א) על אף האמור בכל חוק, מקום שהוסמך בית המשפט בחוק להטיל קנס, רשאי הוא להטיל -

(1) אם קבוע לעבירה עונש מאסר עד ששה חדשים או קנס בלבד, או קנס שלא נקבע לו סכום - קנס עד 14,400 שקלים חדשים;

(2) אם קבוע לעבירה עונש מאסר למעלה מששה חדשים ולא יותר משנה - קנס עד 29,200 שקלים חדשים;"

11. **באשר לגזירת עונשו של הנאשם -** זו תתבצע על פי תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, שעניינו "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה", בו נקבעו מספר שלבים אותם יש ליישם לצורך קביעת העונש.

בע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], מיום 29.4.2013 (להלן: **עניין סעד**) עמד ביהמ"ש העליון על המנגנון התלת-שלבי לגזירת העונש שנקבע בתיקון 113. כך נפסק:

"בשלב הראשון - המקדמי, נדרש בית המשפט לבדוק האם הנאשם שלפניו הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר בכמה עבירות, על בית המשפט לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. אם מדובר באירוע אחד, ימשיך בית המשפט 'כרגיל', אל שני השלבים הבאים (קרי, יקבע מתחם ענישה לאירוע כולו ויגזור עונש כולל לכל העבירות הקשורות לאותו אירוע (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין)). לעומת זאת, במידה ובית המשפט מצא כי בעבירות

שבהן הורשע הנאשם מדובר בכמה אירועים, יקבע עונש הולם לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן יוכל לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירוצו העונשים בחופף או במצטבר), או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין); בעקבות המסקנה שהתקבלה בשלב הראשון ימשיך בית המשפט לשני השלבים הבאים:

בשלב השני קובע בית המשפט מתחם ענישה ראוי בהתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה;

ובשלב השלישי נבחנות הנסיבות שאינן קשורות לעבירה, ובהתחשב בהן גוזר בית המשפט על הנאשם עונש המצוי במתחם הענישה שנקבע בשלב השני (אלא אם מתקיים אחד משני חריגים שיפורטו להלן). כאן המקום לציין כי הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה הנבחנות בעת קביעת מתחם הענישה (כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין), והנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה הנבחנות בגזירת העונש (כמפורט בסעיף 40יא לחוק העונשין) אינן רשימה סגורה, ואין בנסיבות שציין המחוקק ופרטן במפורש, כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לשקול נסיבות נוספות (סעיף 40יב לחוק העונשין)."

12. השאלה אימתי מעשים ועבירות יוגדרו "אירוע אחד" (השלב הראשון) - נדונה בע"פ 12113-04-14 **אחים ראני בע"מ נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], מיום 12.3.2019 (להלן: **עניין אחים ראני**). בית הדין הארצי בעניין אחים ראני, שב ודחה את טענת המדינה לפיה יש לראות בכל עבירה של העסקה שלא כדין כאירוע נפרד, על יסוד הנפסק בפרשת חדוות הורים ע"פ (ארצי) 57160-01-14 **מדינת ישראל - חדוות הורים** [פורסם בנבו], מיום 8.2.2014, והנפסק בפסיקת בית המשפט העליון שניתנה בע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], מיום 29.10.2014. להלן עיקרי פסיקתו - והאזכורים שם (הדגשה במקור):

"ערעור המדינה מופנה כנגד גזר הדין של בית הדין קמא והוא מתמקד בטענה לפיה יש לראות בכל עבירה של העסקה שלא כדין כאירוע נפרד. גישה זו של המדינה נדחתה בפסק הדין המנחה של בית דין זה ע"פ 57160-01-14 **מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ** [פורסם בנבו] (8.2.2014) כדלקמן:

לגבי השאלה מהו "אירוע אחד" קיימות מספר גישות. עיון בפרוטוקולים של ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, אשר דנה בהצעה לתיקון 113, מעלה כי הנושא נדון לעומקו אך לבסוף לא הוספה הגדרה ברורה למונח "אירוע", וזו הושארה לבתי המשפט בהתאם לנסיבות כל מקרה (ע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 27.8.14; להלן: **עניין פלוני**). בספרות הועלתה האפשרות להקיש לצורך כך מהפסיקה שעסקה בשאלה מהו "אותו מעשה" לעניין סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי (הקובע שאין להעניש יותר מפעם אחת "בשל אותו מעשה"), בה נקבע כי "השאלה מהו מעשה אחד נבחנת בכל מקרה ומקרה לפני נסיבותיו ואמת המידה לעניין זה איננה רק פיזית אלא גם נורמטיבית-ערכית. שניים מהם מבחני העזר אשר פותחו בפסיקה לצורך הכרעה בסוגיה זו: המבחן הצורני-עובדתי הבוחן האם הפעולות, אף שהן עוקבות ובוצעו ברצף, נפרדות וניתנות לפיצול; והמבחן המהותי-מוסרי, בגדרו יש לבחון, בין היתר, את חשיבותו של הערך הנפגע, את ריבוי הנפגעים ואת השיקול המוסרי אליו מצטרף גם שיקול ההרתעה" (ע"פ 8748/08 ברכה נ. מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 10.10.11, בו נקבע כי נהיגה בשכרות שהובילה למותם של ששה אנשים לא תיחשב כ"מעשה אחד" לצורך גזירת העונש).

לפי גישה זו, השאלה מהו אותו "מעשה" אמנם אינה זהה לשאלה מהו אותו "אירוע", אך גם לצורך השאלה מהו "אירוע" ניתן להיעזר במבחן הצורני-עובדתי וכן במבחן האינטרס המוגן, כך ש"מסכת של מעשים ועבירות תוגדר "אירוע אחד" בכל אותם מצבים שבהם ההסתכלות באירוע העברייני תביא את המתבונן למסקנה שפיצולם יהיה מלאכותי, וכי לאמיתו של דבר מדובר במכלול אחד", ועם זאת "ריבוי נפגעים עשוי להשפיע על הסיווג הראוי. כך, יהיה אפשר לקבץ רצף של עבירות נפרדות לכדי אירוע אחד כאשר מדובר בפגיעה קלה באינטרס המוגן או כשמדובר בקרבן אחד, ואילו כאשר האינטרס החברתי המוגן הוא אינטרס רב עוצמה, וקיימים מספר קורבנות, תופרד כל עבירה ותיחשב לאירוע בפני עצמו" (יניב ואקי ויורם רבין, הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, תמונת מצב והרהורים על העתיד לבוא, הפרקליט נ"ב 413 (2012); להלן: ואקי ורבין; בעמ' 443).

בפסיקת בית המשפט העליון שניתנה בימים אלו (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ. מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 29.10.14) הסכימו שלושת השופטים כי יש להבחין בין "אירוע" לבין "מעשה", וכי "אירוע" הוא מונח רחב יותר אשר יכול לכלול מספר מעשים. לפי דעת הרוב (מפי השופטת דפנה ברק-ארז), כאירוע אחד תיחשבנה מספר עבירות שיש ביניהן "קשר הדוק", דוגמת סמיכות זמנים או היותן חלק מאותה תוכנית עבריינית (כדוגמאות ראו, למשל, את ע"פ 1127/13 גברזיני נ. מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 15.1.14 - בו קשירת קשר לביצוע פשע, החזקת סכין ושווד בנסיבות מחמירות הוכרו כ"אירוע" אחד; או ע"פ 7222/13 אלוג' נ. מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 29.9.14 - בו נהיגה ללא רישיון, נהיגה בפסילה ונהיגה תחת השפעת משקאות משכרים שנעשו באותו זמן הוכרו כ"אירוע" אחד). השופט עוזי פוגלמן הצטרף, ככלל, לגישה זו, והדגיש כי הבחינה בשאלה זו הינה תכליתית-פונקציונלית ומהווה כלי עזר בלבד. השופט יורם דנציגר סבר שאין צורך במבחן חדש, וניתן להיעזר במבחן הצורני-עובדתי שפורט לעיל.

...

יוצא מכאן, כי אין לקבל את ערעור המדינה לפיו היה על בית הדין קמא לראות בכל אחת מהעבירות של העסקה שלא כדין - ביחס לחברה - כאירוע נפרד; ובעבירות של נושא אחריות משרה לעבירות של העסקה שלא כדין שנעברו על ידי החברה - ביחס לכל אחד מהנאשמים כאירועים נפרדים."

13. קביעת מתחם הענישה הראוי (השלב השני) - תערך בהתאם לעיקרון ההלימות. בבואו של ביהמ"ש לקבוע מתחם ענישה ראוי יתחשב בשלושה עניינים: הערך החברתי, מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. כך נפסק בענין סעד:

" ראשית, בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו; שנית, במדיניות הענישה הנהוגה; ושלישית, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. נבאר שיקולים אלו להלן, אך לפני כן נדגיש כי עקרון ההלימות מביא בחשבון את חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ואת מידת אשמו של הנאשם. כלומר, יש להתחשב לא רק בסוג העבירה שבוצעה, אלא גם בנסיבות שבהן בוצעה ובמידת אשמו של הנאשם בביצועה..."

הנסיבות המפורטות שם הן מגוונות. יש שבכוון להשפיע לקולא או לחומרה; יש שלקולא בלבד; ויש שלחומרה בלבד (סעיף 40ט(ב) לחוק העונשין). הנסיבות שבכוון להשפיע לקולא או לחומרה הן (לפי ספרורן שם): (1) התכנון שקדם לביצוע העבירה; (2) חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת

ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה; (3) הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה; (4) הנזק שנגרם מביצוע העבירה; (5) הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה. הנסיבות שבכוחן להשפיע לקולא בלבד הן: (6) יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו; (7) יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה; (8) מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו על ידי נפגע העבירה; (9) הקרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב לפרק ה1. הנסיבות שבכוחן להשפיע לחומרה בלבד הן: (10) האכזריות, האלימות וההתעללות של הנאשם בנפגע העבירה או ניצולו; (11) הניצול לרעה של כוחו או מעמדו של הנאשם או של יחסיו עם נפגע העבירה " .

(הדגשה אינה במקור. ראו בעניין סעד בסעיף 23 וסעיף 25 לפסה"ד).

בשלב זה, לא ניתן ביטוי לנסיבות האישיות של מבצע העבירה שאינן קשורות לעבירה.

14. **גזירת העונש** (השלב השלישי) - בשלב זה יינתן ביטוי לנסיבות האישיות של מבצע העבירה שאינן קשורות למעשה העבירה:

"אלה הן הנסיבות: (1) הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו; (2) הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם; (3) הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו; (4) נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב; (5) מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה; (6) שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; ואולם כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא ייזקפו לחובתו; (7) התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה; (8) נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה; (9) התנהגות רשויות אכיפת החוק; (10) חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה; (11) עברו הפלילי של הנאשם או העדרו".

(ראו בעניין סעד בסעיף 27 לפסה"ד).

עוד נפסק כי ביהמ"ש מוסמך בשלב גזירת העונש לקבוע עונש החורג ממתחם הענישה וככל שהתקיים אחד משני חריגים: האחד, "חריג לקולא" - השיקול השיקומי, וככל שנמצא כי הנאשם השתקם או שיש סיכוי של ממש לשיקומו. השני, "חריג לחומרה" - שיקול של הגנה על שלום הציבור, כלומר, מדובר בחריג שיתחשב באפשרות שקיים חשש ממשי שהנאשם ישוב ויבצע עבירות "וכי החמרה בעונשו והרחקתו מהציבור נדרשות כדי להגן על שלום הציבור" (סעיף 40 ה לחוק העונשין), (עניין סעד בסעיף 28 לפסה"ד).

15. שני שיקולים נוספים שבית המשפט רשאי להתחשב בהם בבואו לקבוע את עונשו של הנאשם - אך בהתקיימם לא מוסמך ביהמ"ש לחרוג ממתחם הענישה "הם הרתעה אישית והרתעת הרבים (בהתאם לסעיפים 40 ו-40א לחוק העונשין)". (עניין סעד בסעיף 28 לפסה"ד).

לאור העקרונות כפי שהובאו לעיל נפנה לבחינת השיקולים המנחים בגזירת דינו של הנאשם.

השלב הראשון - האם מדובר באירוע אחד/במספר אירועים?

16. יש לבחון האם הנאשם הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר במספר עבירות, יש לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. ככל שמדובר באירוע אחד, יש להמשיך לשלבים הבאים וככל שמדובר בכמה אירועים, יש לקבוע עונש הולם לכל אירוע בנפרד או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40 יג (א)(ב) לחוק העונשין).

17. במקרה הנדון, הנאשם הורשע בעבירה של עיסוק כקבלן שירות ללא רשיון, לאחר שסיפק שירותי ניקיון למזמיני השירות מבלי שהחזיק ברישיון מתאים. הנאשם סיפק בתקופת הזמן הרלוונטית עובדות ניקיון בשני מקרים - האחד, "לקוחות שונים" (כהגדרתם בכתב האישום) והשני, למזמיני שירות חברת "דאוטומייט בע"מ".

המאשימה טוענת כי מדובר ב-12 יחידות עבירה, בשים לב לכך כי מדובר בהעסקת 12 עובדות במשך שבעה חודשים.

18. אין בידי לקבל טענה זו של המאשימה, כאמור לעיל, שכן אין הדבר עולה מהגדרת יסודות העבירה, שאינה מתייחסת להעסקת עובדים, אלא לעיסוק כקבלן ללא רשיון. לכל היותר מדובר בעבירה מתמשכת.

במקרה הנדון סבורני כי מדובר ב"אירוע אחד". חיזוק לכך אף עולה מאופן טיעוני המאשימה אשר אינה מפרידה בין העסקת העובדות אצל "לקוחות שונים" לבין העסקתן של עובדות אצל "חברת דאוטומייט בע"מ" - וזאת, כאשר טוענת ל 12 יחידות עבירה ולמעשה "כורכת" את יחידות העבירה ללא אבחנה בין מזמיני השירות.

סבורני כי לפניי לכל היותר סדרה או מסכת של שני מעשים שנעשו במהלך "אירוע אחד" - שתחילתו בחודש ינואר 2016 וסיומו (כפי שהוגדר בכתב האישום) הוא בחודש אוגוסט 2016 - כאשר במהלכו ביצע הנאשם עבירה מתמשכת של אספקת שירותי ניקיון למזמיני שירות ללא רישיון מתאים.

19. כאן המקום להפנות לעניין באר הנדסה (ע"פ 12602-03-20 מ"י נ' באר הנדסה בע"מ ואח' [פורסם בנבו] מיום 10.12.2020) במסגרתו בין היתר שב בית הדין ואיבחן בין המונח "אירוע" למונח "מעשה" והתווה את העקרונות שלאורם יש להכריע במקרה של ריבוי עבירות.

להלן אביא את עיקרי פסק הדין בעניין באר הנדסה היפים גם לעניינו :

"ראשית, המונח "אירוע" אינו חופף למונח "מעשה", אלא הוא רחב ממנו. משכך, ובהתאם לנסיבות הענין, אירוע יכול שהיה מורכב ממעשה אחד או מספר מעשים. בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.10.14) נקבע כי יש להבחין בין "אירוע" לבין "מעשה", וכי "אירוע" הוא מונח רחב יותר אשר יכול לכלול מספר מעשים (ראו סעיפים 18 - 31 לחוות דעתו של השופט דנציגר ובין היתר האמור בפסקה 27 לפיה "כאמור, המונחים 'מעשה' ו'אירוע' שונים זה מזה, ואינם בהכרח חופפים זה לזה. מדיני הועדה ומלשונם של המונח 'אירוע' עולה המסקנה כי המונח 'אירוע' רחב יותר מהמונח 'מעשה', וכי 'אירוע' אחד יכול לכלול 'כמה מעשים'". יצוין שכל חברי ההרכב שם הסכימו לאמור, הגם שבהמשך נחלקו בנוגע להנמקה המשפטית באשר למבחנים שצריכים לשמש להגדרתם של מונחים אלו; ראו גם ענין חדוות הרים פסקה 16).

שנית, להגדרת "אירוע" ולהגדרת "מעשה" תפקידים שונים בתהליך גזירת הדין. המונח "מעשה" מגדיר את תקרת העונש המכסימלית שניתן להטיל במצבים של ריבוי עבירות. המונח "אירוע" מכתוב את מספר מתחמי הענישה שיש לקבוע בתהליך גזירת הדין, כשלכל אירוע נדרשת קביעת מתחם ענישה נפרד.

הנה כי כן, ריבוי העבירות בהן הורשע הנאשם עשוי להצמיח אירוע או יותר (ולכל היותר כמספר העבירות בהן הורשע הנאשם), וכל אירוע עשוי להצמיח מספר מעשים (ולכל היותר כמספר העבירות הכלולות באותו אירוע). מכאן כי מספר האירועים והמעשים, הינו, לכל היותר, כמספר העבירות בהן הורשע הנאשם, ובחלק מהמקרים נמוך ממנו. כיוון שהמונחים "אירוע" ו"מעשה" הם מונחים שונים, הקבועים בדברי חקיקה שונים ובעלי תפקידים שונים, מתחדדת שאלת סדר בחינתם. מבחינה מתודולוגית, ובקליפת האגוז, סדר הבחינה במצבים של ריבוי עבירות הוא - זיהוי מספר האירועים; קביעת תקרת העונש ביחס לכל אירוע בהתחשב במספר המעשים מהם הוא מורכב; קביעת מתחם העונש ההולם בגין כל אירוע. על היבטים יישומיים אלה נרחיב להלן".

20. עוד יצוין כי אף במקרה של אירוע אחד מרובה עבירות, הרי שאין בקביעה זו כשלעצמה להביא למסקנה כי יש להכפיל את הקנס המנהלי ב"יחידות העבירה", כלומר בעניינו במספר העובדות. לענין זה אפנה לע"פ (ארצי) 35705-09-19 **גיא ספירשטיין - מדינת ישראל** [פורסם בנבו] מיום 13.12.2020, שם בהתייחסו של בית הדין הארצי לנפסק בענין באר הנדסה מוסיף, כך:

" בתמצית רבה נציין, כי יש להבחין בין אירוע אחד המורכב ממעשה אחד לבין אירוע אחד המורכב ממספר מעשים נפרדים "יחידות עבירה" כהגדרתן בפסק דינו של בית הדין האזורי; לענין המבחנים לאבחנה בין "מעשה אחד" המצדיק הטלת עונש אחד לבין "כמה מעשים" המגבשים כמה עבירות ומאפשרים הטלת כמה עונשים, ראו: דיקלה ואקי מה בין ריבוי אירועים לריבוי עבירות משפט מפתח 102 (דצמבר 2015)), שכן בחינה זו תשליך על תקרת העונש המכסימלית. עם זאת, גם במצב של מעשים נפרדים בתוך אירוע אחד "אין לקבוע את מתחם הענישה (או את העונש עצמו) באופן אוטומטי על פי הכפלה אריתמטית של הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המירבי הנקוב בחוק (או כל שיעור ממנו) במספר "יחידות העבירה" המרכיבות את האירוע, שכן יש בכך כדי לעקר את הקביעה כי מדובר ב"אירוע" אחד וכן עלולה לנבוע מכך תוצאה בלתי סבירה (בהיבט של גובה הקנס), המנוגדת

להנחיה החקיקתית לקבוע עונש הולם ומידתי לאירוע הכולל...

21. לפיכך, סבורני כי מדובר ב"אירוע אחד" במהלכו אירעו 2 מעשים שמוצדק לקבוע בגינו מתחם ענישה אחד. במקרה זה, מדובר בתקופת התקשרות קצרה, במסגרתה יש להביא בחשבון 2 יחידות עבירה, בגין אותם 2 המעשים שנכללו בגדר אותו אירוע אחד - העסקת עובדות אצל "לקוחות שונים" והעסקת עובדות אצל החברה "דאוטומייט בע"מ".

22. כאן המקום להעיר, כי אין דינו של קבלן ללא רישיון המעסיק מספר מצומצם של עובדים, כדינו של קבלן המעסיק עשרות או מאות עובדים. לפיכך, במקרים המתאימים, אפשר שהדבר יבוא לידי ביטוי באופן שונה מן המפורט לעיל.

השלב השני - מתחם הענישה

23. כפי שצוין כבר במסגרת הצגת טיעוני המאשימה - לטענתה מתחם הענישה הראוי בעניינו של הנאשם הוא בין 60% ל 80% מהקנס המרבי וכי יש להכפיל הקנס בעונש מקסימאלי על מספר יחידות עבירות, כאשר הטווח באחוזים שציינו במספרים הנומינליים נעים בין 206,000 ₪ ל- 276,000 ₪ - לטענתה הקנס המקסימלי לצד העבירה המיוחסת לנאשם הוא סך של 29,200 ₪.

כאן המקום להפנות לכך כי עיון בהוראות סעיפי העבירה המיוחסים לנאשם וסעיף העונשין הרלוונטי מעלה כי לצד העבירה הנדונה קבוע עונש מאסר של שישה חודשי מאסר כאשר סעיף 61(א)(1) לחוק העונשין (כפי שגם הובא לעיל) קובע - "אם קבוע לעבירה עונש מאסר עד ששה חדשים או קנס בלבד, או קנס שלא נקבע לו סכום - קנס עד 14,400 שקלים חדשים".

24. בבוא בית הדין לקבוע את מתחם הענישה עליו לתת משקל לחומרת העבירה. בשלב זה ולעניין קביעת מתחם הענישה יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו. יש להביא בחשבון גם את מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (כאמור, בשלב זה, לא ניתן ביטוי לנסיבות האישיות של מבצע העבירה שאין קשורות לעבירה).

25. הכלל הוא כי העונש המרבי אמור לשקף את הנסיבות החמורות ביותר האפשריות לביצוע העבירה, כאשר מטבע הדברים נסיבות אלה אמורות להיות נדירות ביותר, ורובן המכריע של המעשים המהווים עבירות אינו עונה על נסיבות אלה (ר' עניין חדוות הורים).

26. במקרה הנדון, כתב האישום עוסק בהפרה של החוק בשל עיסוק הנאשם כקבלן שירות ללא קבלת רישיון כדין. על מהותו של חוק זה וחשיבותו עמדתי לעיל ומכאן, שהפרת החוק משמעותה **פגיעה בערך**

החברתי המבקש להגן על זכויות אדם ורווחתו. הפרה שכזו מחייבת התייחסות מתאימה של בית הדין בגזירת העונש, כזו שתיתן מענה הולם הבא לשמור על הערך החברתי החשוב שנפגע כתוצאה מההפרה.

27. **מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה מושא כתב האישום** - זו נלמדת מגזרי דין של בתי הדין לעבודה שניתנו בעת האחרונה על כתבי אישום שהוגשו הן כנגד המעסיק עצמו בגין עיסוק כקבלן כח אדם/שירות ללא רישיון (והן כנגד נושאי משרה בחברה מעסיקה, בגין הפרת חובת הפיקוח) נקבעו מתחמי ענישה בשיעור הנע בטווחים שבין 20% לבין 60% מהקנס המקסימלי (ראו למשל סקירת פסיקה כפי שהובאה בת"פ (ת"א) 25995-07-17 **מדינת ישראל - שרי צדוק**, [פורסם בנבו] מיום 7.4.2019, ת"פ (ת"א) 40020-11-19 **מדינת ישראל - מ.פ. קבוצת שילת (2014) בע"מ**, [פורסם בנבו] מיום 31.8.2021, בת"פ 50809-03-18 **ישראל נ' מ.ס. מגדלי יונייטד בע"מ ואח'**, [פורסם בנבו] מיום 4.11.2019, בת"פ (ת"א) 35528-12-16 **מדינת ישראל נ' "פרח ירוק" - לניהול כ"א הדרכות ושירותים בע"מ**, [פורסם בנבו] מיום 15.12.2018, ות"פ (נצ') 64606-06-16 **מדינת ישראל נ' כוכב עמיר שרתי כוח אדם וניקיון בע"מ**, [פורסם בנבו] מיום 21.5.2018).

28. **ובאשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה** - על פי סעיף 40ט' לחוק העונשין, בבוא בית המשפט לקבוע את מתחם הענישה ההולם בנסיבות הקשורות לביצוע העבירה נדרש בית המשפט להתחשב בנסיבות שעשויות להשפיע, לקולא או לחומרה.

במקרה דנן, בתקופת זמן החולשת על כ- 7 חודשים, הועסקו 12 עובדות במסגרת העסקה קבלנית במהלך אירוע אחד. לא נטען כי נגרם נזק למי מהעובדות מבחינת זכויותיהן אם כי העסקתן בוצעה ללא רישיון מתאים וללא שהועמדה ערובה מתאימה להבטחת זכויותיהן. כן יש להביא בחשבון את המניע שהביא את הנאשם לבצע את העבירה - השגת תועלת כלכלית.

29. כמו כן, יש להביא בחשבון כי הנאשם היה בתהליכי קבלת רישיון והוא בחר שלא להמתין עד סיום התהליך טרם החל לפעול. אכן, יש בכך כדי להצביע על ידיעת הנאשם בדבר ביצוע הפעולה העבריינית ומכאן המסקנה שהנאשם בחר לקחת סיכון ולהתחיל את הפעילות חרף האיסור החוקי. מנגד, תהליך קבלת הרישיון בו החל הנאשם יישקל אף לטובתו, שכן הלכה למעשה לא היתה לנאשם כוונה להמשיך בפעילות העבריינית, והיה בכוונתו לשלם את הערובה הנדרשת לצורך קבלת הרישיון ולהבטיח את זכויות העובדות כראוי. יש אף ליתן משקל לעובדה לכך שבסופו של יום קיבל הנאשם רישיון, מכוחו הוא פועל עד היום.

30. לאור כל האמור, בקביעת **מתחם הענישה ההולם** נתתי דעתי לפגיעה בערכים המוגנים, מדיניות הענישה הנהוגה, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ועמדת המאשימה, סבורני כי יש להעמיד את מתחם הענישה במקרה זה, ביחס לנאשם בין 40%-60% מגובה הקנס המרבי הקבוע לצד העבירה בגין 2 יחידות עבירה.

בשים לב לכך כי בהתאם להוראות חוק העונשין, הקנס המרבי ביחס לעבירה של עיסוק כקבלן שירות ללא רישיון הוא סך של 14,400 ₪ ובהינתן כך שמדובר באירוע אחד ושתי יחידות עבירה, מתחם הענישה ביחס לנאשם, הוא בין 11,520 ₪ לבין 17,280 ₪ (המהווים 40% עד 60% מהקנס המרבי לשתי יחידות עבירה).

השלב השלישי - העונש

31. על פי הוראת סעיף 40 ג(ב) לחוק העונשין יש לגזור את העונש מתוך מתחם הענישה בהתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**. בענייננו, הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות, אשר יש בהן כדי להשפיע על העונש הינן כדלקמן:

העבירות בתיק בוצעו לפני למעלה מ-5 שנים; כשנתיים לאחר ביצוע העבירות הוגש כתב האישום; הנאשם אדם נורמטיבי, לנאשם אין עבר פלילי, הנאשם נשוי ואב ל-2, כמו כן הנאשם ציין את הקושי הכלכלי אליו נקלע בתקופת משבר הקורונה - **"בתקופת הקורונה העבודה ירדה פלאים כי אנשים פחדו והמשרדים סגורים ואנשים פחדו להעסיק עובדים"**.

שוכנעתי כי בנסיבותיו של תיק זה, תכלית הענישה תוגשם בהטלת קנס בגובה 50% מהקנס המרבי בגין 2 יחידות עבירה כפי שהוסבר לעיל. לפיכך, יש לחייב את הנאשם בתשלום קנס בשיעור של 14,400 ₪.

סוף דבר

32. אני מחייב את הנאשם בתשלום קנס בסך של 14,400 ₪ אשר ישולם ב 18 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.1.2022. לא ישולם אחד התשלומים במועדו, תועמד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

33. בנוסף, יחתום הנאשם בתוך 30 יום מקבלת גזר דין זה, על התחייבות להימנע מביצוע העבירה בה הורשע למשך שלוש שנים מיום החתימה, שאם לא כן ייקנס בשיעור הקנס המירבי הקבוע לעבירה, היינו 14,400 ₪.

הנאשם יפנה למזכירות בית הדין על מנת לחתום על התחייבות כאמור ועל מנת לקבל שוברים לתשלום הקנס. בהתאם לבקשת הצדדים, גזר הדין יישלח בדואר.

ניתן היום, כ"ח כסלו תשפ"ב, (02 דצמבר 2021), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

מירון שורץ, נשיא